

les masies i els refugiats

Aquest recorregut constitueix un passeig per les masies més importants i per la història de l'agricultura a l'Ametlla, l'activitat econòmica que més ha transformat el territori.

Ens introdueix, també, en la vida i les circumstàncies personals de molts refugiats de la Guerra Civil Espanyola que van trobar empar a les nostres masies, deixant-hi un testimoni històric.

1 - Can Panedes

Masia d'important tradició agrícola que encara avui conserva aquesta activitat. Referenciada ja al segle XIII, en destaca una imponent era, construïda als anys 20 del segle passat. Durant la Guerra Civil va acollir diversos refugiats tot i que les referències escrites no n'han registrat el número.

2 - Can Plantada

Masia documentada des del segle XII. La part més antiga que es conserva és la cuina i data de l'any 1570. El portal adovellat, el rellotge de sol, la cuina amb llar de foc de grans dimensions –amb un centre de pedra de molí–, l'enorme menjador o les habitacions amb frescos a les parets –del segle XIX–, són alguns dels elements que evidencien la seva importància i poder històrics. Destaquen, entre altres elements, la torre de planta quadrada que acull l'ala noble, construïda entre els segles XVII i XVIII; la gruta, que servia per a guardar en fresc els aliments; i les antigues cuines, que van servir per a acollir refugiats durant la guerra civil.

3 - Can Plandolit

Masia de gran majestuositat, referenciada, per primera vegada, l'any 1132. S'alça en una àrea dominada pels masos més poderosos de l'Ametlla –els Plantada, Plandolit i Draper. Conserva una part reduïda del nucli original, dels segles XII i XIII. La major part de l'edifici actual correspon al segle XVII, quan es va realitzar l'ampliació més important de la casa –que es va anar consolidant fins a mitjan del segle XIX. Disposa d'un barri fortificat construït vers l'any 1700. Durant la guerra civil s'hi amagaren 5 refugiats procedents de Mequinensa, que van arribar-hi l'abril del 1937.

4 - Can Draper

Una de les masies històriques de l'Ametlla amb més poder, juntament amb can Plantada, can Plandolit i can Xammar de Dalt. Es tracta d'un conjunt construït entre els segles XII i XVI, i edificat al voltant d'un gran pati central. Destaca la decoració gòtica en portes i finestres i una torre de defensa, de planta quadrangular i 4 nivells. A uns 100 metres al nord de la casa es troba -en molt mal estat- la bassa Drapera. Aquesta s'omplia amb aigua del rec Draper i subministrava la bassa de l'hort, actualment desapareguda. Entre els anys 1937 i 1939 s'hi allotjaren 14 refugiats procedents de diverses zones de l'Espanya republicana ocupada.

DISTÀNCIA TOTAL	6,3 km
DESNIVELL	120 m
DIFICULTAT	Baixa
Temps aproximat	2h 15 min

PUNTS D'INTERÉS

- 1 - Can Panedes
- 2 - Can Plantada
- 3 - Can Plandolit
- 4 - Can Draper

